

Проскура К.П.

Матеріали к семінару «Податкова реформа-2015: як працювати далі? ПДФО, ЄСВ, єдиний податок, ПДВ, трансфертне ціноутворення»

Блок «ПДФО та ЄСВ – чи є позитивні зрушення? Військовий збір

1. Короткий перелік змін в законодавстві щодо оподаткування доходів фізосіб

1) податок на пасивні доходи підвищується з 15 до 20%. До таких пасивних доходів віднесені проценти, роялті та інвестиційний дохід. А податок на дивіденди пропонується встановити на рівні 5% для підприємств, які сплачують податок на прибуток на загальних підставах, і 20% для підприємств, що не сплачують податок на прибуток.

2) зарплата в розмірі до 10 мінімальних зарплат буде оподатковуватися за ставкою 15% (зараз 17%), а понад 10 мінімальних зарплат (12180) - 20% (з суми перевищення)

3) податком на доходи фізосіб будуть обкладатися пенсії, розмір яких перевищує 3 розміру мінімальної зарплати, тобто 3654 грн (15% з суми перевищення).

4) з купівлі готівкової валюти треба буде заплатити 2% збір до Пенсійного фонду, а для безготівкових операцій він відмінюється. Нагадаємо, на сьогодні з операцій з купівлі валюти (як готівкової, так і безготівкової) стягується збір у розмірі 0,5% з суми покупки.

5) продовжується дія військового збору (1,5%) до набрання чинності рішення Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України а база оподаткування з цього збору розширюється на всі доходи фізосіб.

6) впроваджується понижуючий коефіцієнт, що може застосовуватись до ставки ЄСВ за умови відповідності встановленим критеріям;

7) ЄСВ з зарплати штатних працівників – не менше суми мінімального страхового внеску, новини щодо сплати ЄСВ ФОП на загальній системі та самозайнятими особами.

2. Податок на доходи фізичних осіб

Ставки ПДФО і правила їх застосування.

Збільшена ставка ПДФО. Замість 17 % - 20 %. Правила застосування підвищеної ставки не змінилися: якщо база обкладення ПДФО для місячного оподатковуваного доходу не перевищує 10 мінімальних заробітних плат (МЗП), в розмірі, встановленому на 1 січня звітного року (у 2015 році – 12180 грн.), застосовується ставка ПДВ 15 %. У разі, якщо база обкладення ПДФО, визначена з урахуванням п.164.4 ПКУ, перевищує розмір 10 МЗП, до суми перевищення застосовують ставку 20 % (раніше – 17%). (внесено змін до ст.167.1 ПКУ).

Застосування подвійної ставки ПДФО (30%). Подвійний розмір ставки, визначеної абз. 1 ст.167.1 ПКУ (30%), застосовується до доходів, нарахованих як виграш чи приз (крім виграшів, призів в лотерею) на користь резидентів чи нерезидентів. Серед винятків тепер нема виграшу в державну та недержавну грошові лотерею та виграшів гравця (учасника), отримані від організатора гри. Виграші в державну та недержавну грошові лотерею підлягають оподаткуванню в повній сумі за ставкою 15 %.

Ставку ПДФО у розмірі 10% для зарплати шахтарів скасували.

Оподаткування пасивних доходів (ст. 167 ПКУ)

ПКУ (Витяг): 167.5. Ставки податку на пасивні доходи до бази оподаткування

встановлюються у таких розмірах:

167.5.1. 20 відсотків - для пасивних доходів, у тому числі нарахованих у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, що виплачуються інститутами спільного інвестування (крім зазначених у підпункті 167.5.2 цього пункту);

167.5.2. 5 відсотків - для доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами - платниками податку на прибуток підприємств до 1 січня 2015 року (крім доходів у вигляді дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування);

167.5.3. у цьому розділі термін "пасивні доходи" означає такі доходи:

- проценти на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок;
- проценти на вклад (депозит) у кредитних спілках;
- інші проценти (у тому числі дисконтні доходи);
- процентний або дисконтний дохід за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом;
- плата (відсотки), що розподіляється відповідно до пайових членських внесків членів кредитної спілки;
- дохід, який виплачується компанією, що управляє активами інституту спільного інвестування, на розміщені активи відповідно до закону, включаючи дохід, що виплачується (нараховується) емітентом у результаті викупу (погашення) цінних паперів інституту спільного інвестування, який визначається як різниця між сумою, отриманою від викупу, та сумою коштів або вартістю майна, сплаченою платником податку продавцю (у тому числі емітенту) у зв'язку з придбанням таких цінних паперів, як компенсація їх вартості;
- дохід за іпотечними цінними паперами (іпотечними облигаціями та сертифікатами) відповідно до закону;
- відсотки (дисконт), отриманий власником облигації від їх емітента відповідно до закону;
- дохід за сертифікатом фонду операцій з нерухомістю та дохід, отриманий платником податку у результаті викупу (погашення) управителем сертифікатів фонду операцій з нерухомістю в порядку, визначеному в проспекті емісії сертифікатів;
- інвестиційний прибуток, включаючи прибуток від операцій з облигаціями внутрішніх державних позик, у тому числі від зміни курсу іноземної валюти;
- *роялті*;
- *дивіденди*.

Виділимо окремо порядок оподаткування ПДФО дивідендів

- для дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами – платниками податку на прибуток підприємств до 1.01.2015 року залишили ставку 5 % (вони обкладаються за ставкою 5 % навіть якщо виплачуються вже в 2015 році);

- дивіденди, нараховані по акціях та корпоративних правах після 1.01.2015 р. вже оподатковуються ПДФО за ставкою 20 %;

- дивіденди за привілейованими акціями зг. п.170.5.3. ПКУ прирівнюються до зарплатних виплат і обкладаються ПДФО за ставкою 15 % (20 %);

- дивіденди, нараховані по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, що виплачуються інститутами спільного інвестування, обкладаються ПДФО за ставкою 20 % (пп.167.5.1 ПКУ);

** звертаємо уваги, що згідно позиції ДФСУ на виплату дивідендів поширюються стандартні терміни сплати ПДФО – або в день виплати дивідендів, або якщо дивіденди нараховані, але не виплачені ПДФО підлягає сплаті не пізніше 30 днів, наступних за місяцем їх нарахування)*

Відкладено введення 100%-ї податкової соціальної пільги з 2015 на 2016 рік.

Відкладено введення 100%-ї податкової соціальної пільги (далі — ПСП) з 2015 на 2016 рік.

Так, згідно із Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014 р. № 71-VIII до 31.12.2015 року ПСП буде надаватися в розмірі, що дорівнює 50% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (в 2015 році — 609 грн).

Граничний розмір доходу для застосування ПСП у 2015 році, як і в 2014, дорівнює 1710 грн.

Нові відходи до оподаткування сум добових при відрядженні

У зв'язку з новим порядком визначення оподатковуваного прибутку, введеним Законом України від 28.12.2014 р. № 71-VIII, з 1 січня 2015 року **немає обмежень на включення до податкових витрат сум добових.**

Тепер витрати на відрядження в податковому обліку відображаються за правилами бухгалтерського обліку.

Однак колишні обмеження залишилися для цілей утримання ПДФО. Так, не включаються до оподатковуваного доходу платника ПДФО відрядні витрати, не підтверджені документально, на харчування та фінансування інших власних потреб фізичної особи (добові витрати):

- в межах території України — не більше 0,2 розміру МЗП, установленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день такого відрядження (у 2015 році — 243,6 грн);
- для відряджень за кордон — не вище 0,75 розміру МЗП (у 2015 році — 913,5 грн).

ПКУ (витяг): «170.9. Оподаткування суми надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт, не повернутої у встановлений строк. (раніше було в 140.1.7)

170.9.1. Податковим агентом платника податку під час оподаткування суми, виданої платнику податку під звіт та не повернутої ним протягом встановленого підпунктом 170.9.2 цього пункту строку, є особа, що видала таку суму, а саме:

а) на відрядження - у сумі, що перевищує суму витрат платника податку на таке відрядження, розрахованій згідно із цим підпунктом.

Не є доходом платника податку - фізичної особи, яка перебуває у трудових відносинах із своїм роботодавцем або є членом керівних органів підприємств, установ, організацій, сума відшкодованих йому у встановленому законодавством порядку витрат на відрядження в межах фактичних витрат, а саме, на проїзд (у тому числі перевезення багажу, бронювання транспортних квитків) як до місця відрядження і назад, так і за місцем відрядження (у тому числі на орендованому транспорті), оплату вартості проживання у готелях (мотелях), а також включених до таких рахунків витрат на харчування чи побутові послуги (прання, чищення, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), на найм інших жилих приміщень, оплату телефонних розмов, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду та перебування у місці відрядження, в тому числі будь-які збори і податки, що підлягають сплаті у зв'язку із здійсненням таких витрат.

Зазначені в абзаці другому цього підпункту витрати не є об'єктом оподаткування цим податком лише за наявності підтвердних документів, що засвідчують вартість цих витрат у вигляді транспортних квитків або транспортних рахунків (багажних квитанцій), у тому числі електронних квитків за наявності посадкового талона та документа про сплату за всіма видами транспорту, в тому числі чартерних рейсів, рахунків, отриманих із готелів (мотелів) або від інших осіб, що надають послуги з розміщення та проживання фізичної особи, в тому числі бронювання місць у місцях проживання, страхових полісів тощо.

Включаються до оподатковуваного доходу вартість алкогольних напоїв і тютюнових виробів, суми "чайових", за винятком випадків, коли суми таких "чайових" включаються до рахунку згідно із законами країни перебування, а також плата за видовищні заходи.

До оподатковуваного доходу не включаються також витрати на відрядження, не підтверджені документально, на харчування та фінансування інших власних потреб фізичної особи (добові витрати), понесені у зв'язку з таким відрядженням у межах території України, але не більш як 0,2 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день такого відрядження, а для відряджень за кордон - не вище 0,75 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день такого відрядження.

.....

Сума добових визначається в разі відрядження:

у межах України та країн, в'їзд громадян України на територію яких не потребує наявності візи (дозволу на в'їзд), - згідно з наказом про відрядження та відповідними первинними документами;

до країн, в'їзд громадян України на територію яких здійснюється за наявності візи (дозволу на в'їзд), - згідно з наказом про відрядження та відмітками уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України в закордонному паспорті або документі, що його замінює.

За відсутності зазначених відповідних підтвердних документів, наказу або відміток уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України в паспорті або документі, що його замінює, сума добових включається до оподаткованого доходу платника податку.»

Змінено перелік витрат фізосіб-підприємців, що які враховуються у зменшення оподаткованого доходу

ПКУ (витяг): «77.4. До переліку витрат, безпосередньо пов'язаних з отриманням доходів (авт. ФОП на звичайній системі оподаткування), належать:

177.4.1. витрати, до складу яких включається вартість сировини, матеріалів, товарів, що утворюють основу для виготовлення (продажу) продукції або товарів (надання робіт, послуг), купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, палива й енергії, будівельних матеріалів, запасних частин, тари й тарних матеріалів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;

177.4.2. витрати на оплату праці фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку (далі - працівники), які включають витрати на оплату основної і додаткової заробітної плати та інших видів заохочень і виплат виходячи з тарифних ставок, у вигляді премій, заохочень, відшкодувань вартості товарів (робіт, послуг), витрати на оплату за виконання робіт, послуг згідно з договорами цивільно-правового характеру, будь-яка інша оплата у грошовій або натуральній формі, встановлена за домовленістю сторін (крім сум матеріальної допомоги, які звільняються від оподаткування згідно з нормами цього розділу);

- обов'язкові виплати, а також компенсація вартості послуг, які надаються працівникам у випадках, передбачених законодавством, внески платника податку на обов'язкове страхування життя або здоров'я працівників у випадках, передбачених законодавством;

177.4.3. суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірах і порядку, встановлених законом;

177.4.4. інші витрати, до складу яких включаються витрати, що пов'язані з веденням господарської діяльності, які не зазначені в підпунктах 177.4.1 - 177.4.3 цього пункту, до яких відносяться витрати на відрядження найманих працівників, на послуги зв'язку, реклами, плати за розрахунково-касове обслуговування, на оплату оренди, ремонт та експлуатацію майна, що використовується в господарській діяльності, на транспортування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів), вартість придбаних послуг, прямо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг.

Оподаткування пенсій

Суми пенсій понад трьох мінімальних зарплат будуть обкладатися податком

Згідно із законодавством, яке діяло до 1 січня 2015 року, підлягали оподаткуванню суми пенсій, які перевищують 10 тис. грн, в частині такого перевищення.

З 1 січня внесено зміни до статті 164 Податкового кодексу, і **тепер оподаткуванню підлягають пенсії, розмір яких перевищує три мінімальні заробітні плати (3654 грн), у частині такого перевищення, за ставкою 15%.**

Наприклад, якщо розмір пенсії становить 4100 грн, то обкладаються тільки 446 грн. - Та частина, яка перевищує межу в 3654 грн.

Якщо ж сума перевищення над трьома мінімальними заробітними платами більше 10-кратного розміру мінімальної заробітної плати, то ставка податку збільшується - до 20%.

Оподаткування пенсій здійснюється органами Пенсійного фонду України в автоматичному режимі. Пенсіонеру не потрібно звертатися з цих питань у податковій інспекції або управління ПФУ.

Зміни щодо збору на обов'язкове державне пенсійне страхування (валюта, ювелірні вироби)

Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування введений в Україні в 1998 році.

З 1 січня 2015 набули чинності нові норми щодо збору при купівлі іноземної валюти.

Ставка збору збільшена з 0,5% до 2%, його сплачують тільки фізичні особи, які купують готівкову валюту (крім громадян, які мають валютні кредити і купують іноземну валюту для їх погашення).

Також з 1 січня 2015 замість збору від продажу ювелірних виробів із золота, платини і дорогоцінного каміння в Україні вводиться **збір при клеймуванні ювелірних та побутових виробів державним пробірним клеймом на казенних підприємствах пробірного контролю. Розмір збору - 10% від вартості основного дорогоцінного металу (золота, срібла, платини, паладію) в перерахунку на вагу чистого металу.** Сума визначається за офіційним курсом банківських металів на момент, коли виріб подається на клеймування.

Казенні підприємства пробірного контролю представляють до 20 числа місяця, наступного за звітним, до органів Пенсійного фонду звіт про нарахування (утримання) та сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні клеймування виробів державним пробірним клеймом.

Нова форма звітності для платників цього збору (як і збору при купівлі готівкової іноземної валюти) в даний час розробляється Пенсійним фондом і буде затверджена Кабміном.

Розміри мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму у 2015 році

Мінзарплату підвищать тільки в грудні. Тобто з 1 січня вона складає як і раніше **1218 грн**, а з **1 грудня – 1378 грн**; у погодинному розмірі – **7,29 грн і 8,25 грн** відповідно.

Прожитковий мінімум також зміниться тільки в грудні:

- загальний його показник складає 1176 грн (з 1 січня) і 1330 грн (з 1 грудня).
- **для працездатних осіб його встановлено на рівні 1218 грн і 1378 грн відповідно;**
- для дітей у віці до 6 років — 1032 грн і 1167 грн (з 1 грудня);
- для дітей у віці від 6 до 18 років — 1286 грн і 1455 (з 1 грудня);
- для осіб, які втратили працездатність, — 949 і 1074 грн (з 1 грудня).

Закон України «Про Державний бюджет на 2015 рік» від 28.12.2014 г. № 80-VIII.

3. Нюанси сплати військового збору в 2015 році

Оподаткування військовим збором подовжили й схоже надовго — **«до набрання чинності рішенням Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України».** Ставку оподаткування залишили на попередньому рівні — **1,5% об'єкта оподаткування, визначеного пп. 1.2 п. 161 підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ.**

Об'єктом оподаткування з 1 січня 2015 року є доходи, визначені ст. 163 ПКУ, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід платника податку.

Таким чином, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід визначатиметься по аналогії з доходами, які обкладаються ПДФО. Тобто при визначенні такого доходу скоріше за все доведеться використовувати ст. 164 та ст. 165 ПКУ.

Згідно з до п. 162.1 ПКУ платниками податку є: фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи; фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні; податковий агент.

Об'єктом оподаткування збором є доходи, зокрема у вигляді:

- процентів, дивідендів, роялті та будь-яких інших пасивних (інвестиційних) доходів, сплачених резидентами України;
- доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду;
- доходів від продажу рухомого та нерухомого майна, доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, у тому числі акцій українських емітентів;
- доходів, отриманих у вигляді внесків та премій на страхування і перестраховування ризиків на території України;
- доходів страховиків – резидентів;
- інших доходів;
- спадщини, подарунків, вигравів, призів.

ПКУ (Витяг): «163.1. Об'єктом оподаткування резидента є: 163.1.1. загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;

163.1.2. доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);

163.1.3. іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

163.2. Об'єктом оподаткування нерезидента є:

163.2.1. загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні;

163.2.2. доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).»

Коротко про проблемні питання оподаткування військовим збором (ВЗ):

* Звітності з ВЗ на поточний момент не існує

* Хоч перелік доходів фізосіб з метою оподаткування ВЗ співпадає з переліком, передбаченим для оподаткування ПДФО, оподатковувані бази не співпадають:

- база оподаткування ПДФО для виплат у вигляді зарплати та винагород за договорами ЦПХ зменшується на суму утриманого ЄСВ, а база ВЗ – від всієї суми нарахованого доходу;

- ВЗ оподатковуються доходи у вигляді спадщини, при цьому відносно ПДФО передбачено ставку ПДФО 0 % при отриманні спадщини (подарунку) від особи першого ступеня спорідненості, яка при цьому ставка ВЗ? 1,5 %?

- база оподаткування подарунків зменшується на суму податкової соціальної пільги (609 грн у 2015 р.), база ВЗ – ні;

- до доходів фізособи, отриманих у негрошовій формі, з метою оподаткування ПДФО застосовується натуральний коефіцієнт, при визначенні бази оподаткування ВЗ натуральний коефіцієнт не передбачений.

* Платниками ВЗ є не тільки податкові агенти, але у деяких випадках з 2015 року і просто фізособи (наприклад ті, що продають нерухомість або рухоме майно в частині, що оподатковується ПДФО) – механізм сплати ВЗ такими фізособами наразі не прописаний.

* Під оподаткування ВЗ підпадають доходи ФОП на загальній системі у сумі, що визначена з метою оподаткування ПДФО, а також доходи само зайнятих осіб.

* ВЗ з декретних на вплачується, а от лікарняні – є об'єктом оподаткування ВЗ, бо з метою оподаткування ПДФО вони прирівнюються до зарплати (ст.165.1.1 ПКУ).

* Дивіденти є об'єктом оподаткування ВЗ. При цьому звертаємо увагу, що терміни сплати ВЗ тут такі ж самі, як і для сплати ПДФО.

* Пенсії, в частині, яка оподатковується ПДФО, є об'єктом оподаткування ВЗ. Теоретично в такому випадку ВЗ також має утримувати і сплачувати ПФУ, як і це передбачено для ПДФО.

Зміни в трудовому законодавстві

Допуск до роботи — лише після укладення трудового договору та повідомлення фіскалів

У ст. 24 Кодексу законів про працю України зафіксували, що допустити людину до роботи можна за умов:

1) укладення трудового договору (у т.ч. оформленого наказом чи розпорядженням власника або уповноваженого ним органу);

2) повідомлення про прийняття працівника центральному органу виконавчої влади, який відає адмініструванням єдиного внеску, в установленому Кабміном порядку (документа, що має врегулювати виконання цієї норми, поки що немає).

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12. 14 р. № 77-VIII.

Коментарій

* Важлива зміна в трудовому законодавстві. Згідно ч.3 ст.24 КЗпП працівник не може бути тепер допущений до роботи без укладення трудового договору. При цьому трудові книжки тепер зобов'язані "заводитися" навіть на студентів-практикантів (ст. 48 КЗпП). А ось для приватних підприємств передбачені "послаблення", вони не зобов'язані реєструвати трудові договори у Фонді зайнятості (виключена ст.24 (1) КЗпП). А нові штрафи вражають, зокрема, за фактичний допуск без укладення трудового договору штраф в 30 розмірі мінзарплати (36540 грн.) За кожного працівника, порушення термінів виплати ЗП більш, ніж на 1 місяць і виплата її в неповному обсязі - 3 розміри мінЗП (3654 грн.), недотримання мінімальних гарантій в оплаті праці 10 розмірів мінЗП (12180 грн.) за кожного працівника (ст. 265 КЗпП). Але це ще не все! За фактичний допуск без оформлення трудового договору можуть покарати за ст.41 КУпАП, причому штраф від 500 нмдг до 1000 нмдг (від 8500 грн. До 17000 грн), а повторно від 1000 нмдг до 2000 нмдг (від 17000 до 34000 грн.). Знаючи з судової практики, як швидко у нас можуть виявити "нелегальних" працівників, підприємцям тепер має сенс оформити трудові відносини.

Нові штрафи за порушення трудового законодавства

У ст. 265 Кодексу законів про працю України прописали фінансові санкції за порушення трудового законодавства, які накладатимуть незалежно від адмінштрафів за Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Розміри штрафів такі:

— за допуск працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичного виконання роботи повний робочий час, виплату зарплати (винагороди) без нарахування та сплати єдиного внеску — **30 мінзарплат на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення (36 540 грн. зараз);**

— за порушення встановлених строків виплати зарплати, інших виплат, передбачених законодавством про працю, більш як за один місяць, виплата їх не в повному обсязі — **3 мінзарплати на момент виявлення порушення;**

— за недотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці — **10 мінзарплат на момент виявлення порушення, за кожного працівника щодо якого скоєно порушення;**

— за порушення інших вимог трудового законодавства — одна мінзарплата.

Механізм застосування нових штрафів повинен встановити Кабмін.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12.14 р. № 77-VIII.

4. Єдиний внесок на загальнообов'язкове соціальне страхування

Основні зміни в нарахуванні єдиного внеску на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування з 1 січня 2015 р.:

- передбачено нарахування єдиного внеску за кожну застраховану особу;
- введено мінімальний внесок за місяць за найманих працівників;
- введено понижуючий коефіцієнт розміру єдиного внеску за найманих осіб за основним місцем роботи для роботодавців, які підвищують заробітну плату.

Сума ЄСВ не може бути меншою за мінімальний страховий внесок

У разі, якщо заробітна плата ЄСВ (крім винагороди за цивільно-правовими договорами) не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої у відповідному місяці, сума ЄСВ розраховується як добуток МЗП і ставки ЄСВ, встановленої для відповідної категорії платника єдиного внеску (передостанній абц. ч.5 ст.8 ЗУ 2464).

(стосується тільки зарплати штатних працівників, не поширюється на зовнішніх сумісників; норма діє у випадках, наприклад, відпустки без збереження зарплати, неповної зайнятості)

Коментарій: При нарахуванні зарплати та грошового забезпечення єдиний внесок нараховується для кожної застрахованої особи. Раніше ЄСВ нараховували на загальну суму нарахованої зарплати (грошового забезпечення) у межах максимальної бази нарахування ЄСВ, у утримання

проводились окремо для кожної застрахованої особи. Тепер за задумкою законотворців для кожної особи будуть розраховуватись не тільки утримання, а і нарахування.

Коментарій: Визначена вище норма для розрахунку ЄСВ виходячи з МЗП стосується лише нарахування ЄСВ, зг ч.5 ст.8 ЗУ 2464; це не стосується утримань. Тобто, у разі, коли працівник отримав дохід, сума якого менша за розмір МЗП, ЄСВ нараховують на суму МЗП, а утримують з фактично нарахованого доходу

Коли можна не дотримуватися норми про ЄСВ з мінімальної зарплати

* Якщо співробітник відпрацював частину місяця (був прийнятий/звільнений протягом місяця) і йому нараховано зарплату менше мінімальної, то абзац десятий ч. 5 ст. 8 Закону про ЄСВ (про обов'язкову сплату нарахувань ЄСВ з мінзарплати) не застосовується.

У ньому йдеться про мінзарплату за повністю відпрацьований місяць. Положення абзацу десятого ч. 5 ст. 8 Закону про ЄСВ не застосовують і юрособи при нарахуванні ЄСВ на зарплату (лікарняні, декретні) працівників — інвалідів за ставкою 8,41 %.

* При нарахуванні зарплати (доходів) не за основним місцем роботи ставки ЄСВ, установлені ч. 5 ст. 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2014 р. № 2464-VI (далі — Закон про ЄСВ), застосовуються до визначеної бази донарахування до розміру мінімального страхового внеску.

Чи повинен підприємець на загальній системі оподаткування сплачувати єдиний внесок, якщо у нього немає доходу?

Дане питання виникло у зв'язку з внесенням змін до пп. 2 ч. 1 ст. 7 Закону України від 08.07.2010 р № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Як і раніше, загальносистемники нараховують єдиний внесок «на суму доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути менше розміру мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток)».

Цей підпункт доповнено абзацом такого змісту: «у разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. **При цьому сума єдиного внеску не може бути менше розміру мінімального страхового внеску**».

На думку окремих експертів це означає, що якщо у підприємця в конкретному місяці не було доходу, він не нараховує і не сплачує за цей місяць ЄСВ. Разом з тим тепер для того, щоб весь відпрацьований рік включався до страхового стажу для призначення пенсії, підприємець може (а не зобов'язаний) за місяці, в яких не було доходу, самостійно визначити розмір доходу, нарахувати та сплатити ЄСВ у порядку, визначеному для даної категорії платників ЄСВ. При цьому сума такого самостійно нарахованого доходу не може бути менше мінімальної зарплати і не може бути більше максимальної величини доходу, на яку нараховується єдиний внесок (в межах від 1 218 грн. До 20 706 грн.).

На нашу думку, питання залишається відкритим, а ФОПи - загальносистемники знаходяться під ризиком необхідності сплачувати мінімальний внесок по ЄСВ за відсутності діяльності.

Коментарій: У загальному порядку платники єдиного податку сплачують єдиний внесок у розмірі мінімального страхового внеску за місяць незалежно від величини отриманого чистого доходу. Мінімальний страховий внесок становить 34,7% розміру мінімальної зарплати.

Для загальносистемників визначення бази для нарахування ЄСВ, на перший погляд, не змінилося: ЄСВ нараховується на суму доходу, отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб (далі - ПДФО). При цьому сума ЄСВ не може бути менше розміру мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (пп. 2 ч. 1 ст. 7 Закону № 2464). У той же час з'явився новий абзац, яким передбачено, що "у разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску,

встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути менше розміру мінімального страхового внеску ". Як і раніше, якщо у підприємця в конкретному місяці не було доходу, він не нараховує і не сплачує за цей місяць ЄСВ. У той же час тепер для того, щоб весь відпрацьований рік включався до страхового стажу для призначення пенсії, підприємець може (а не повинен) за місяці, в яких не було доходу, самостійно визначити розмір доходу, нарахувати та сплатити ЄСВ у порядку, встановленому для даної категорії платників ЄСВ.

З 1 січня 2015 розмір мінімальної зарплати не змінився і становить 1218 грн.; максимальна величина доходу, на яку нараховується ЄСВ, як і раніше дорівнює 17 прожитковим мінімумам, установленим для працездатного населення. Зміни цих показників передбачені тільки в грудні 2015 року (з 01.12.2015 р розмір мінімальної зарплати становитиме 1378).

У таблиці наведемо розміри мінімального і максимального доходів, на які нараховується ЄСВ та розміри ЄСВ.

Період	Розмір мінімального страхового внеску, грн	Розмір максимальної величини доходу, на яку нараховується єдиний внесок, грн	Розмір максимального страхового внеску, грн
з 01.01.2015 р. по 30.11.2015 р.	422,65	20 706	7 184,98
з 01.12.2015 р.	478,17	23 426	8 128,82

Підприємці, які сплачують єдиний внесок за ставкою 34,7%, вважаються застрахованими в Пенсійному фонді та на випадок безробіття. Крім того, підприємці мають право брати участь у добровільному соціальному страхуванні. У цьому випадку ставки єдиного внеску більше, відповідно і розмір мінімального страхового внеску вище.

Для самозайнятих осіб сума ЄСВ не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску

У фахівців ДФСУ запитали: яким чином нараховують та сплачують ЄСВ особи, які провадять незалежну професійну діяльність без використання праці найманих працівників?

Контролери відповіли, що відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI (далі — Закон № 2464) платниками ЄСВ є особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності.

Згідно з п. 2 ч. 1 ст. 7 та ч. 11 ст. 8 Закону № 2464 ЄСВ для платників, зазначених, зокрема, для осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, установлюється у розмірі 34,7 % суми доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб.

При цьому сума ЄСВ не може бути меншою за розмір мінімального єдиного внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток).

У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або в окремому місяці звітного року, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування ЄСВ, установленої Законом № 2464. При цьому сума ЄСВ не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Умови для зменшення відсотка сплачуваного роботодавцями ЄСВ

Відповідно до п. 3 р. II Прикінцевих та перехідних положень Закону № 77, із 1 січня 2015 року при нарахуванні зарплати (доходів) фізособам та/або при нарахуванні винагороди за цивільно-правовими договорами ставки ЄСВ, установлені ч. 5 ст. 8 Закону про ЄСВ для платників ЄСВ, визначених в абзацах 2 і 3 п. 1 ч. 1 ст. 4 цього Закону, застосовуються із коефіцієнтом 0,4 (за винятком випадків, визначених ч. 5 ст. 8 Закону про ЄСВ), якщо платником виконуються одночасно такі умови:

1) загальна база нарахування ЄСВ за місяць, за який нараховується зарплата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовими договорами, у 2,5 рази або більше перевищує загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік; або якщо загальна база нарахування єдиного внеску не перевищує в 2,5 рази або більше загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік, то платник замість коефіцієнту 0,4 застосовує коефіцієнт, що розраховується шляхом ділення загальної середньомісячної бази нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік на загальну базу нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовими договорами (але в будь-якому випадку коефіцієнт не може бути менше 0,4);

2) середня зарплата по підприємству збільшилася мінімум на 30% порівняно із середньою зарплатою за 2014 рік;

3) середній платіж на одну застраховану особу після застосування коефіцієнта становитиме не менше 700 гривень;

4) середня зарплата по підприємству становитиме не менше трьох мінімальних зарплат (3654 грн. в 2015 році).

Крім цього, Законом встановлено, що з 1 січня 2016 року при нарахуванні заробітної плати або винагороди за цивільно-правовими договорами ставки ЄСВ, встановлені для роботодавців — юросіб та фізосіб-підприємців, застосовуються з коефіцієнтом 0,6.

Коментарій: Коефіцієнт застосовується тільки для ставок нарахування ЄСВ, визначених ч. 5 ст. 8 Закону про ЄСВ, а для утримання ЄСВ — ні.

Одразу постає запитання: що мають на увазі під «страховим платежем»?

Найімовірніше, ідеться про суму нарахованого ЄСВ. Також незрозуміло, як страхувальник може підтвердити своє право на застосування пониженої ставки ЄСВ у зв'язку із застосуванням коефіцієнта.

Отже, коефіцієнтом для пониження ставки ЄСВ можуть скористатися тільки поодинокі підприємства, котрі суттєво підвищать зарплату, що під час фінансової кризи досить складно зробити.

Не застосовується понижуючий коефіцієнт

- при нарахуванні перших 5-ти днів непрацездатності, допомоги з тимчасової непрацездатності та допомоги з вагітності та пологів;

- до зарплати і інших доходів зовнішніх сумісників (працівників, для яких це місце роботи є не основним);

- до зарплати працівників-інвалідів, до якої застосовується ставка 8,41 % бази нарахування;

- підприємствами та організаціями громадських організацій інвалідів, для яких встановлено ставки ЄСВ 5,3% і 5,5%.

Нові штрафи з ЄСВ

Законом України № 77 унесені зміни до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI. Зокрема:

— члени сімей фізосіб-підприємців, які беруть участь у провадженні підприємницької діяльності, виключаються з переліку платників ЄСВ;

— підприємці як на єдиному податку, так і на загальній системі оподаткування зобов'язані сплачувати мінімальний ЄСВ навіть за місяці, в яких вони взагалі не отримували доходів;

Із 1 січня 2015 року ч. 11 ст. 25 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2014 р. № 2464-VI (далі — Закон про ЄСВ) доповнено пунктом 7, згідно з яким органи доходів і зборів застосовують такі штрафні санкції:

- за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності з ЄСВ — у розмірі 10 НМДГ (170 грн) за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою. До речі, до 11.08.2013 р. аналогічну норму містив п. 4 ч. 11 ст. 25 Закону про ЄСВ;

-за ті самі дії, учинені платником єдиного внеску, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, — штраф у розмірі 60 НМДГ (1020 грн) за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою звітності, передбаченою Законом про ЄСВ.

Також збільшено розмір штрафів, зазначених у п.п. 2 і 3 ч. 11 ст. 25 Закону про ЄСВ:

-за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску до 20% (замість 10%) своєчасно не сплачених сум;

-за донарахування органом доходів і зборів або платником своєчасно не нарахованого ЄСВ до 10% (замість 5%) зазначеної суми за кожен повний або неповний звітний період, за який донараховано таку суму, але не більш як 50% суми донарахованого єдиного внеску.

Таблиця

СТРОКИ СПЛАТИ Й ПОДАЧІ ЗВІТНОСТІ ЄСВ СТРАХУВАЛЬНИКАМИ

Характеристика	Категорія платників (страхувальників)			
	роботодавці (фіз.особи і юр.особи), що використовують найману працю або залучають фіз.осіб по договорах ЦПХ (крім ЦПХ з ФОП, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним в ЕДР).	самозайняті особи (адвокати, нотаріуси та ін. особи які забезпечують себе роботою самостійно й одержують дохід від такої діяльності	ФОП на загальній системі оподаткування	ФОП на єдиному податку
Звітний період (ч.8 ст. 10 Закону № 2464)	календарний місяць	календарний рік	календарний рік	календарний квартал
Строки сплати (ч.8 ст. 10 Закону № 2464, розд. IV Інструкції № 455)	одночасно з виплатою, але не пізніше 20 числа місяця, що впливає за базовим звітним місяцем, у якому був нарахований дохід	до 1 травня наступного року	Авансові платежі: до 15 березня, до 15 травня, до 15 серпня й до 15 листопада; остаточний розрахунки: до 10 лютого наступного року	до 20 числа місяця, що впливає за кварталом за який сплачується ЄСВ
Строки подачі звітності	до 20 числа місяця, що впливає за звітним періодом**	до 1 травня року, що впливає за звітним періодом	до 10 лютого року, що впливає за звітними періодом***	
	Якщо останній день строку подачі звіту припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, то останнім днем вважається перший після нього робочий день(п.2.15 Порядку № 454)			
Форма звіту	Додаток 4		Додаток 5	
			Таблиця 3	Таблиця 1
				Таблиця 2
Форма звітів, а також вимоги по їхнім заповненню й подачі й визначені Порядком № 454				

**Якщо юр.особи не використовують працю фіз.осіб на умовах трудового договору (контракту) або на умовах, передбачених законодавством, звіт не подається (п. 2.13 Порядку № 454)

*** ФЛП зобов'язано подавати звіт незалежно від того, чи ведуть вони підприємницьку діяльність (крім ФЛП, що є пенсіонерами за віком або інвалідами й одержують відповідно до Закону пенсію або соціальну допомогу)(п. 2.14 Порядку № 454)

5. Зміни в системі соціального страхування

Законом України від 29.12.2014 р. № 77-VIII (далі — Закон № 77) створено **Фонд соціального страхування, який об'єднав Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань і Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.**

Утримання Фонду здійснюватиметься за рахунок коштів, що надійшли від ЄСВ, а не за рахунок держбюджету. За рахунок цього Фонду можна отримати такі види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності:

- 1) допомога з тимчасової непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);
- 2) допомога при вагітності та пологах;
- 3) допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);
- 4) оплата лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм.

Нові коефіцієнти страхового стажу при розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності

- 1) 50 % середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж до 3 років;
- 2) 60 % середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж від 3 до 5 років;
- 3) 70 % середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж від 5 до 8 років;
- 4) 100 % середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж понад 8 років;
- 5) 100 % середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, віднесеним до 1-4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одному з батьків або особі, що їх замінює та доглядає хвору дитину віком до 14 років, яка потерпіла від Чорнобильської катастрофи; ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"; особам, віднесеним до жертв нацистських переслідувань відповідно до Закону України "Про жертви нацистських переслідувань"; донорам, які мають право на пільгу, передбачену статтею 10 Закону України "Про донорство крові та її компонентів"..

Законодавчі зміни в пенсійній системі

Пенсійний фонд проаналізував зміни, які діють з 1 січня 2015

Закон № 76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України»:

- змінює розмір «спеціальних» пенсій;
- ліквідує достроковий вихід на пенсію за 1,5 року до досягнення пенсійного віку;
- передбачає, що окремі види надбавок та підвищень до пенсій встановлюються Кабміном.

Закон № 80-VIII «Про Державний бюджет України на 2015 рік»:

- стверджує розміри прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати на 2015 рік;
- надає право Кабінету Міністрів встановлювати розміри окремих соціальних виплат.

Закон № 71-VIII «Про внесення змін до податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи»:

- **змінює межу для оподаткування «великих» пенсій;**
- **встановлює новий порядок сплати збору на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування при купівлі іноземної валюти, при клеймуванні ювелірних та побутових виробів.**

Закон № 77-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці»:

- **об'єднує фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань;**

- встановлює нові умови нарахування та сплати єдиного внеску.

Змінюються розміри «спеціальних» пенсій

З 1 січня 2015 при призначенні пенсій таким категоріям пенсіонерів, як прокурори, державні службовці, судді, народні депутати, службовці органів місцевого самоврядування, **відсоток від заробітної плати, який береться для обчислення пенсії, зменшується з 70 до 60.**

При призначенні пенсій за Законом «Про наукову і науково-технічну діяльність» відсоток від заробітної плати, який береться для обчислення пенсії, **зменшено з 80 до 60.**

Передбачено, що пенсіонер будь-який з «спеціальних» категорій позбавляється права на отримання «спеціальної» пенсії в разі вчинення корупційного діяння (звільнення з роботи у зв'язку з засудженням за умисний злочин з використанням свого посадового становища або притягнення до адмінвідповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією).

Перерахунок «спеціальних» пенсій вже не буде проводитися кожен раз при зростанні заробітної плати працюючих службовців. Порядок проведення таких перерахунків пенсій буде визначати Кабмін.

Припиняється достроковий вихід на пенсію у зв'язку зі скороченням штатів і за станом здоров'я

З 1 січня 2015 скасовано можливість виходу на пенсію достроково за 1,5 року до досягнення пенсійного віку, якщо людина звільняється у зв'язку із скороченням штатів або за станом здоров'я.

Також виключена норма щодо дострокового виходу на пенсію за 2 роки до досягнення пенсійного віку особам, які вивільняються у зв'язку із закриттям ЧАЕС. Але ця зміна в основному є технічним, оскільки норма практично не використовувалася.

Пенсії, призначені достроково до 1 січня 2015 року, будуть виплачуватися і надалі.

Кабмін визначає розміри пенсій, надбавок, підвищень чорнобильцям та дітям війни, а також порядок індексації пенсій

Розміри мінімальної пенсії інвалідам-чорнобильцям, додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю внаслідок аварії на ЧАЕС, розміри компенсацій сім'ям за втрату годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи встановлюються Кабінетом Міністрів. Аналогічне право надане Кабміну та щодо визначення розміру підвищення дітям війни.

Скасовано норму про призначення доплат до пенсій за проживання на забруднених територіях.

Розміри раніше призначених пенсій у зв'язку з прийняттям цієї норми не зменшаться. А для пенсій, призначених після 1 січня 2015 року, відповідна доплата встановлюватися вже не буде (розмір доплати становив від 5,20 грн. До 13,20 грн.).

Законом про Держбюджет-2015 підтверджено право Кабінету Міністрів на встановлення розмірів окремих соціальних виплат, у тому числі чорнобильцям, дітям війни, військовослужбовцям та деяким іншим категоріям громадян.

Крім цього, згідно Бюджету, Кабмін повинен затвердити спеціальний порядок проведення індексації розмірів пенсій в 2015 році.

Розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, зростає до 1074 грн.

Встановлено такі розміри прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати на 2015 рік (перша цифра - з 1 січня, друга - з 1 грудня):

- для осіб, які втратили працездатність - 949 грн, 1074 грн.

Розмір мінімальної пенсії за віком дорівнює прожитковому мінімуму для непрацездатних.

Величина надбавок та підвищень до пенсій (наприклад, доплати за понаднормовий стаж, підвищення пенсії учаснику бойових дій, який досяг 85 років, і т.д.) також прив'язана до цього показника.

Враховуючи складну економічну ситуацію в країні, **протягом 2014 прожитковий мінімум для непрацездатних осіб не змінювався і становив 949 грн.**

Реалізація запланованих на нинішній рік реформ забезпечить необхідний фінансовий ресурс для підвищення розміру соціальних виплат. **З 1 грудня 2015 року**, згідно з Законом про Держбюджет, прожитковий рівень для осіб, які втратили працездатність, **зростає до 1074 грн.**

Для пенсіонерів це означає, що з 1 грудня 2015 буде проведено перерахунок пенсій, а також надбавок та підвищень до них, виходячи з величини 1074 грн.

* **НБУ.** Закон України доповнили новою ст. 71 Закону України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. № 679-XIV. У ній прописано, що Національний банк України за наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, виникнення обставин, що загрожують

стабільності банківської та/або фінансової системи країни, має право обмежувати або забороняти видачу коштів з поточних та вкладних (депозитних) рахунків фізичних та юридичних осіб, а також обмежувати або тимчасово забороняти проведення валютних операцій на території України, зокрема операцій з вивезення, переказування і пересилання за межі України валютних цінностей.

Це передбачено пп. «а» пп. 1 п. 10 ст. 8 Закону України "Про заходи, спрямовані на сприяння капіталізації та реструктуризації банків" від 28.12.2014 р. № 78-VIII.

Виходить, що НБУ може в будь-який момент обмежити чи заборонити видачу готівки з рахунків юросіб та фізосіб. А який сенс тоді держати гроші на рахунках в банках фізособам?